

Китоби Дониёл — Шумораи чихилу ҳашт

Ошкор сохтани нубувват: аҳамияти рӯёи Ҳабакқук, ду лавҳа ва сирри «ҳаррӯза» дар тафсири Китоби Муқаддас

Jeff Pippenger

2024-01-12

Афзоиши дониш, ки тавассути рӯёи дарёи Улай муаррифӣ шудааст, ҳамон чизест, ки дар ниҳоят бар ду лавҳи Ҳабакқук навишта шуд.

«Дар миёни пешгӯйиҳое, ки онҳо онҳоро ба вақти омадани дуввум татбиқшаванда медонистанд, дастуре чой дошт, ки махсусан ба ҳолати онҳо дар номуайяний ва изтиробии интизорӣ мутобиқ буд ва онҳоро ташвиқ мекард, ки бо имон босаброна интизор шаванд, ки он чи акнун барои фаҳмиши онҳо торик аст, дар вақти муносиб равшан карда хоҳад шуд.

«Дар миёни ин нубувватҳо нубуввати Ҳабакқук 2:1–4 низ буд: “Бар посбонии худ хоҳам истод, ва бар бурҷ хоҳам баромад, ва нигоҳ хоҳам кард, то бубинам, ки Ё ба ман чӣ хоҳад гуфт, ва ҳангоми мазаммат шуданам чӣ ҷавоб хоҳам дод. Ва Худованд ба ман ҷавоб дода, гуфт: Рӯёро бинавис ва онро бар лавҳҳо равшан баён кун, то ҳар кӣ онро бихонад, битавонад бишинобад. Зеро ки рӯё ҳанӯз барои вақти муқарраршуда аст, вале дар анҷом сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи таъхир кунад, онро интизор бош, зеро ки он ҳатман хоҳад омад, ва дер нахоҳад кард. Инак, чони касе ки мағрур шудааст, дар ӯ рост нест; аммо одил ба имони худ зиндагӣ хоҳад кард.”»

Ҳанӯз соли 1842 роҳнамоие, ки дар ин нубувват дода шудааст, то «рӯёро бинавис ва онро бар лавҳаҳо равшан баён намо, то хонандаи он битавонад бидавад», ба Чарлз Фитч андешаи таҳияи як чадвали нубувватиро бахшид, то рӯёҳои Дониёл ва Ваҳйро нишон диҳад. Наشري ин чадвал ҳамчун иҷрои амре шумурда шуд, ки ба Ҳабакқук дода шуда буд. Аммо дар он вақт ҳеҷ кас пай набурд, ки дар ҳамон нубувват гӯё таъхире дар иҷро шудани рӯё — замони даранг — низ пешниҳод шудааст. Пас аз ноумедӣ, ин оят аҳамияти бисёр бузург пайдо кард: «Зеро ки рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, вале дар анҷом сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад гуфт; агарчи даранг кунад, онро интизор бош, зеро ки ҳатман хоҳад омад, таъхир нахоҳад кард.... Одил бо имони худ зиндагӣ хоҳад кард». «Муборизаи Бузург», 391, 392.

Ду лавҳаи Ҳабакқук ба таври набавӣ ду шоҳид мебошанд. Мувофиқи Китоби Муқаддас, барои собит намудани ҳақиқат, ду шоҳид бояд оварда шаванд.

Вале агар ӯ туро нашунавад, пас бо худ боз як ё ду нафари дигар бигир, то ки ҳар сухан бо даҳони ду ё се шоҳид собит гардад. Матто 18:16.

Ҳангоме ки ду чадвали Ҳабакқук (накшаҳои пешоҳангии солҳои 1843 ва 1850) бар ҳам гузошта мешаванд, онҳо ҳақиқатро, ки гавҳарҳои хоби Миллер буданд, тасдиқ мекунанд. Хатои соли 1843, ки бар чадвали аввал нишон дода шудааст, ҳангоми бар чадвали дуюм

гузошта шудан, вақти таъхири рӯёро муқаррар месозад. Миллер (посбони рамзии он таърих) пурсид, ки дар чараёни баҳси таърихи худ ӯ бояд чӣ бигӯяд.

Ман бар дидбонгоҳи худ хоҳам истод, ва худро бар бурҷ хоҳам гузошт, ва хоҳам нигарист, то бубинам, ки Ў ба ман чӣ хоҳад гуфт, ва ман ҳангоми мазаммат шуданам чӣ ҷавоб хоҳам дод. Ҳабаққук 2:1.

Худованд ба Миллер дастур дод, ки рӯёро бинависад, ва ӯ дар хоби худ сандуқчаеро, ки рӯё дар он нигоҳ дошта мешуд, бар рӯи мизе дар миёни ҳуҷраи худ гузошт.

Ва Худованд ба ман ҷавоб дода, гуфт: «Рӯёро бинавис ва онро бар лавҳаи равшан баён нам, то касе ки онро меҳонад, битавонад бидавад». Ҳабаққук 2:2.

Пас ҷадвалҳои вақти таъхир ва ноумедии аввалро муайян мекунам.

Зеро рӯё ҳанӯз барои вақти муайян аст, вале дар анҷом сухан хоҳад гуфт ва дурӯғ нахоҳад буд; агарчи ба таъхир афтад, онро мунтазир бош; зеро он албатта хоҳад омад, таъхир нахоҳад кард. Ҳабаққук 2:3.

Раванди сеқадмаи озмоише, ки бар асари афзоиши дониш (ҷавохироти Миллер) ба вучуд омадааст, сипас намоёндагӣ карда мешавад.

Инак, ҷоне ки дар ӯ мағрур шудааст, дар вай рост нест; аммо одил ба василаи имони худ зиндагӣ хоҳад кард. Ҳабаққук 2:4.

Ду синфи парастешкунандагон тавассути раванди имтиҳонии боби дувоздаҳуми Дониёл ошкор мегардиданд.

Ва ӯ гуфт: «Роҳи худро пеш гир, эй Дониёл; зеро ин суханон то замони анҷом баста ва мӯҳр карда шудаанд. Бисёре пок гардида, сафед хоҳанд шуд ва озмуда хоҳанд гашт; аммо шарирон ба шарорат амал хоҳанд кард; ва ҳеҷ яке аз шарирон нахоҳад фаҳмид, лекин хирадмандон хоҳанд фаҳмид». Дониёл 12:9, 10.

Ҳакимони китоби Дониёл ҳамон бокираҳои донои Матто бисту панҷ мебошанд, ки бо имон сафед карда шуданд; ва бадкорон ҳамон бокираҳои нодон буданд, ки дар такаббур боло бардошта шуданд. Дар поёни хоби Миллер, ҷавохирот рамзи равшан дар масали даҳ бокира аст, ки ҳамон паём буд.

Вақте ки мо паёмхоро, ки Ў ба мо мефиристад, қабул намекунем, Худо беҳурмат карда мешавад. Бо ин мо равшани тиллоиро, ки Ў меҳост ба ҷонҳои мо бирезад, то ба онҳое ки дар торикӣ ҳастанд расонда шавад, рад менамоем. Ҳангоме ки нидо баланд шавад: «Инак, домод меояд; берун оед, то ӯро пешвоз гиред», онҳое ки равшани муқаддасро қабул накардаанд ва файзи Масеҳро дар дилҳои худ нигоҳ надоштаанд, хоҳанд ёфт, мисли бокирагони аблаҳ, ки барои пешвоз гирифтани Худованди худ омода нестанд. Онҳо дар худ қудрате надоранд, ки ин равшанро ба даст оваранд, ва зиндагии онҳо барбод рафтааст». Review and Herald, July 20, 1897.

Нури ҷавохироти Миллер дар рӯзҳои охир даҳ баробар равшантар хоҳад дурахшид, ва ҳам адади даҳ ва ҳам нур рамазҳои имтиҳон мебошанд. Дар рӯзҳои охир, ки дар анҷоми ҳоби Миллер таҷассум ёфтаанд, нури ҳақиқате, ки бар лавҳаҳои Ҳабакқук муаррифӣ шудааст, паёми имтиҳонкунандаеро ба вуҷуд меоварад, ки дар масали даҳ бокира ҳамчун паёми Нидои Нисфишаб муаррифӣ шудааст. Он раванди имтиҳон тақрори раванди имтиҳони таърихи миллериест мебошад, зеро масали даҳ бокира дар рӯзҳои охир то ба ҳарф тақрор мегардад.

«Манро бисёр вақт ба масали даҳ бокира ишора мекунанд, ки панҷ нафарашон доно буданд ва панҷ нафар нодон. Ин масал то ба хурдтарин ҷузъ иҷро шудааст ва иҷро хоҳад шуд, зеро он татбиқи махсусе барои ҳамин замон дорад ва, монанди паёми фариштаи сеюм, иҷро шудааст ва то охири замон ҳақиқати ҳозира боқӣ хоҳад монд». Review and Herald, August 19, 1890.

Даҳ рамаз озмоиш аст, ва дар охири даҳ рӯз Дониёл ва се ҷавони баргузида ба назар зеботар ва фарбеҳтар аз онҳое буданд, ки аз ғизои Бобил меҳӯрданд. Мағруроне, ки дар Ҳабакқук тасвир шудаанд ва бо такаббур, на бо имон, зиндагӣ мекарданд, ҳислати Бобилро парвариш доданд. Дар таърихи миллериест онҳо духтарони Бобил гардиданд, ва дар Ҳабакқук маҳз хусусиятҳои нубуввати папосият ба қор бурда мешавад, то ҳислати онҳое муайян карда шавад, ки ихтиёр карданд на бо имон зиндагӣ кунанд.

Инак, ҷонаш, ки мағрурона боло бардошта шудааст, дар ӯ рост нест; аммо одил бо имони худ зинда хоҳад монд. Ҳамчунин, азбаски ӯ ба воситаи май хато мекунад, вай марди мағрурест, ва дар ҳона намоинад; ҳирси худро мисли гӯр васеъ мекунад, ва мисли марг аст, ва сер намешавад; балки ҳамаи халқҳоро назди худ ҷамъ меоварад, ва ҳамаи қавмҳоро назди худ гирд меорад. Оё ҳамаи инҳо бар зидди ӯ масале нахоҳанд бардошт, ва зарбулмасали истехзомезе нахоҳанд гуфт, ва нахоҳанд гуфт: Вой бар ҳоли касе ки он чиро, ки аз он ӯ нест, меафзояд! То ба кай? Ва бар касе ки худро бо гили ғафс бор мекунад! Оё онҳое ки туро мегазанд, ногаҳон барнахоҳанд хост, ва онҳое ки туро ба ташвиш меоваранд, бедор нахоҳанд шуд, ва ту барои онҳо ғанимат нахоӣ гардид? Зеро ки ту бисёр халқҳоро ғорат кардай, ҳамаи бақияи мардум туро ғорат хоҳанд кард; ба сабаби ҳуни одамон, ва ба сабаби зӯроварӣ нисбат ба замин, ба шаҳр, ва ба ҳамаи сокинони он. Ҳабакқук 2:4–8.

Раванди санҷише, ки бар бокирагони Матто бисту панҷ оварда мешавад, гурӯҳе аз ибодаткунандагонро ба вуҷуд меорад, ки ҳислати подшоҳи шимолро (попиат), ки ҳамон қудратест, ки «бисёр халқҳоро ғорат кард», дар худ парвариш додаанд. Ин ҳамон қудрати попиат, ки ногаҳон газида мешавад, ҳамон тавре ки Изобалро сагон хӯрданд.

Зеро чунин меғӯяд Худованд: «Инак, қавме аз кишвари шимол меояд, ва халқи бузурге аз қанорҳои замин барангехта хоҳад шуд. Онҳо қамон ва найзаро ба даст хоҳанд гирифт; онҳо бераҳманд ва раҳме надоранд; овозашон мисли баҳр ғарриш мекунад; ва бар аспон савор мешаванд, ба тартиби қанг ҳамчун мардони қанг бар зидди ту, эй духтари Сион. Мо хабари онро шунидем: дастҳоямон суст гардид; изтироб моро фаро гирифт, ва дард, мисли дарди зане ки мезояд. Ба саҳро берун наравед, ва ба роҳ қадам назанед; зеро

шамшери душман ва ҳарос аз ҳар тараф аст. Эй духтари қавми ман, палос бибанд ва дар хокистар ғел зан; барои худ мотаме, чунон ки барои писари ягона, барпо намо, нолаи бисёр талх; зеро вайронкунанда ногаҳон бар мо хоҳад омад». Ирмиё 6:22–26.

Ду гурӯҳе, ки Ҳабаккук ба онҳо ишора мекунад, онҳоянд, ки ба воситаи имон сафед шумурда мешаванд, ва онҳое, ки таълимоти Бобилро хӯрданд ва нӯшиданд. Онҳое ки дар рӯзҳои охири хоби Миллер ҳамчун бокирагон тасвир шудаанд, ё ҳислати Масеҳро инкишоф медиҳанд ва ба ин васила мӯҳри Худоро қабул мекунанд, ё ҳислати папагиро инкишоф медиҳанд ва нишони ваҳшро қабул мекунанд.

«Вақт фаро расидааст, ки нури ҳақиқӣ дар миёни торикии ахлоқӣ битобад. Паёми фариштаи сеюм ба ҷаҳон фиристода шудааст, то одамонро огоҳ намояд, ки нишон ҳайвон ё тасвири онро бар пешониҳои худ ё бар дастҳои худ қабул накунанд. Қабул кардани ин нишон маънои онро дорад, ки шахс ба ҳамон қарор биёяд, ки ҳайвон гирифтааст, ва ҳамон ақидаҳоро ҷонибдорӣ намояд, дар мухолифати ошкоро ба каломи Худо. Дар бораи ҳамаи онҳое ки ин нишонро қабул мекунанд, Худо чунин мегӯяд: “Ҳамон кас аз шароби ғзаби Худо хоҳад нӯшид, ки он беомехта ба ҷоми ҳашми Ў рехта шудааст; ва вай дар ҳузури фариштагони муқаддас ва дар ҳузури Барра бо оташ ва кибрит азоб хоҳад кашид.” Review and Herald, July 13, 1897.

Бокираҳое, ки шароби Бобилро менӯшанд, оқибат шароби ғзаби Худоро хоҳанд нӯшид. Дар Ишаё, мастони Эфроим масти кӯронаи худро бо вожгун сохтани чизҳо зоҳир месозанд, ва он амал бояд чун «гили кулолгар» арзёбӣ гардад.

Муайян сохтани «доимӣ» ҳамчун рамзи Масеҳ, ҳақиқати «доимӣ»-ро тамоман вожгун месозад, зеро «доимӣ» рамзи шайтонӣ аст. Муайян кардани «доимӣ» аз ҷониби Миллер ҳамчун бутпарастӣ бевосита бар ҷадвалҳои Ҳабаккук инъикос ёфтааст. Кашфи Миллер дар бораи он порча аз Таслӯникиён, ки ба ӯ имкон дод бифаҳмад, ки ин бутпарастӣ буд, ки «бардошта шуд», то «одами гуноҳ», ки дар маъбади Худо менишинад, ошкор гардад, ҳақиқати асосиест, ки дар Таслӯникиёни дуюм, боби ду, ҷойгир аст.

«Ман хонданро давом додам ва ҳеҷ мавриди дигаре, ки дар он ин [рӯзона] ёфт шавад, ҷуз дар Дониёл, пайдо карда натавонистам. Сипас ман [бо ёрии як мувофиқнома] он суханонеро, ки бо он вобаста буданд, гирифтам: “дур кунад”; ӯ рӯзонро дур хоҳад кард; “аз вақте ки рӯзона дур карда шавад”, ва ғайра. Ман хонданро давом додам ва гумон доштам, ки бар ин матн ҳеҷ рӯшноие нахоҳам ёфт; ниҳоят ба 2 Таслӯникиён 2:7, 8 расидам. “Зеро сирри беитоатӣ аллакай амал мекунад; фақат он касе ки ҳоло бозмедорад, боз хоҳад дошт, то он даме ки аз миён гирифта шавад, ва он гоҳ он шарир зоҳир хоҳад шуд”, ва ғайра. Ва ҳангоме ки ба он матн расидам, оҳ, чӣ қадар равшан ва ҷалолманд ҳақиқат намоён гардид! Ана он аст! Ин ҳамон рӯзона аст! Хуб, акнун, Павлус аз “он касе ки ҳоло бозмедорад”, ё мамониат мекунад, чӣ маъно дорад? Аз “марди гуноҳ” ва “шарир” папӣ дар назар аст. Хуб, пас он чӣ чизест, ки ошкор шудани папӣтро мамониат мекунад? Албатта, бутпарастист; пас, “рӯзона” бояд бутпарастӣ маъно диҳад».—William Miller, Second Advent Manual, page 66.» Advent Review and Sabbath Herald, January 6, 1853.

Маънои «доимӣ» дар Таслӯникиён, ки Миллер онро ҳамчун ҳақиқати асосии ин порча кашф кард. Вақте ки Павлус касонеро муайян мекунад, ки ҳақиқатро дӯст намедоранд ва бинобар ин гумроҳии сахтро қабул хоҳанд кард, ӯ бешубҳа нафрати ҳақиқатро ба маънои умумӣ муайян мекунад, аммо ҳақиқате ки бевосита дар ин порча ба он ишора шудааст, ин ҳақиқат аст, ки «доимӣ» Руми бутпарастро ифода мекунад.

Чароғи бадан чашм аст; пас, агар чашми ту содда бошад, тамоми бадани ту пур аз нур хоҳад буд. Лекин агар чашми ту бад бошад, тамоми бадани ту пур аз зулмот хоҳад буд. Пас, агар нуре ки дар туст, зулмот бошад, он зулмот чӣ қадар бузург аст! Ҳеҷ кас наметавонад ба ду оғо хизмат кунад; зеро ё якеро бад хоҳад дид ва дигареро дӯст хоҳад дошт; ё ба яке хоҳад пайваست ва дигареро ҳақир хоҳад шумурд. Шумо наметавонед ба Худо ва маммӯн хизмат кунед. Матто 6:22–24.

Фақат муҳаббат ба ростӣ ҳаст, ё нафрат ба ростӣ. Ҳеҷ мавқеи миёна вучуд надорад. Фиреби қавие, ки бар бокирағони нодони Матто бисту панҷ меояд, бар рад кардани нуре асос ёфтааст, ки аз ҷавоҳироти Миллер, ки озмоиши ниҳоиро намоёндагӣ мекунад, меъбад. Озмоиши ниҳоии Исроили қадим озмоиши даҳуми онҳо буд, ва ҷавоҳироти Миллер дар айёми охир даҳ бор равшантар медурахшанд. Рамзи рад кардани ҷавоҳироти Миллер «ҳамешагӣ» аст, ки майзадағони Эфроим онро дар насли сеюми адвентизм сарнагун карданд. «Ҳамешагӣ» рамзи шайтонӣ барои бутпарастист. Майзадагон ҷавоҳири тақаллубиро ворид карданд, ки онро аз протестантизми муртад оварданд ва он «ҳамешагӣ»-ро ҳамчун рамзи Масеҳ муаррифӣ мекунад.

Фаҳмиши Миллер дар бораи ҷавоҳироти ӯ аз ҷониби таърихе, ки дар он бархезонида шуд, маҳдуд буд. Бо итминоне ки Омадани Дуюм навбатии ҳодисаи нубувватӣ буд, ҷароҳати марговари папагӣ дар соли 1798 танҳо метавонист салтанати ҷаҳорум ва ниҳоии заминии Дониёл 2-ро намоёндагӣ кунад. Миллер ҳамчунин дар фаҳмиши худ дар бораи «рӯзона» маҳдуд буд, зеро шаҳодати ӯ ин аст, ки ба воситаи ваҳй ӯ ба усули муайяни омӯзиш роҳнамоӣ шуд, ки дар он изҳор дошт аз Китоби Муқаддаси худ, мувофиқатномаи Круден ва хондани баъзе рӯзномаҳо истифода бурдааст. Қарори ӯ барои ба он тарз омӯхтан танҳо ба зеҳни ӯ омада буд.

«Дар тӯли он дуvozдаҳ соли ки ман деист будам, ҳар гуна таърихеро, ки метавонистам пайдо кунам, меҳондам; вале акнун Ман Китоби Муқаддасро дӯст медоштам. Он дар бораи Исо таълим меод! Аммо ҳанӯз бисёр ҷои Китоби Муқаддас барои ман торик буд. Дар соли 1818 ё 19, ҳангоми суҳбат кардан бо як дӯстам, ки ба диданаш рафта будам ва ӯ маро аз замоне ки деист будам мешинохт ва суҳанони маро шунида буд, ӯ ба тарзе басо пурмаъно пурсид: “Дар бораи ин матн ва он матн чӣ фикр дорӣ?” ва ба ҳамон матнҳои кӯҳнае ишора мекард, ки ман дар ҳоли деист буданам ба онҳо эътироз мекардам. Ман фаҳмидам, ки ӯ чӣ дар назар дорад, ва ҷавоб додам: — Агар ба ман вақт диҳӣ, ба ту меғӯям, ки онҳо чӣ маъно доранд. “Чӣ қадар вақт меҳохӣ?” Намедонам, аммо хоҳам гуфт, ҷавоб додам, зеро наметавонистам бовар кунам, ки Худо ваҳйе дода бошад, ки фаҳмида нашавад. Он гоҳ тасмим гирифтам Китоби Муқаддаси худро омӯзам, бо бовар ба он ки метавонам дарёбам, ки Рӯҳулқудс чӣ маъно дошт. Аммо ҳамин ки ин қарорро гирифтам, фикре ба ҳаёлам омад: — “Агар ба порчае расӣ, ки онро фаҳмида натавонӣ,

чӣ хоҳӣ кард?» Он гоҳ ин тарзи омӯхтани Китоби Муқаддас ба хотирам омад: — Калимаҳои чунин порчаҳоро хоҳам гирифт ва онҳоро дар саросари Китоби Муқаддас пайгирӣ хоҳам кард ва ба ин васила маънояшонро хоҳам ёфт. Ман Конкорданси Круденро доштам, ки ба фикрам беҳтарин дар ҷаҳон аст; пас онро бо Китоби Муқаддасам гирифтам, пушти мизи кориам нишастам ва дигар ҳеҷ чиз нахондам, ҷуз андаке рӯзнамаҳо, зеро қасд карда будам бидонам, ки Китоби Муқаддасам чӣ маъно дорад. Апполлос Ҳейл, *The Second Advent Manual*, 65.»

Ҷавоҳироти Миллер на танҳо ба воситаи усули омӯзиши ӯ шинохта шуданд, балки ҳамчунин ба воситаи ваҳии мустақим аз ҷониби Худо.

«Худо ғариштаи Худро фиристод, то ба дили як деҳқоне, ки ба Китоби Муқаддас бовар надошт, таъсир расонад ва ӯро роҳнамоӣ кунад, то нубувватҳоро ҷустуҷӯ намояд. Ғариштагони Худо борҳо он баргузидаро дидан карданд, то андешаи ӯро ҳидоят намоянд ва нубувватҳоро, ки ҳамеша барои қавми Худо торик буданд, ба фаҳми ӯ боз кунанд. Оғози занҷири ҳақиқат ба ӯ дода шуд, ва ӯ роҳнамоӣ ёфт, ки ҳалқа пас аз ҳалқаро ҷустуҷӯ кунад, то он даме ки бо ҳайрат ва таҳсин ба Каломи Худо назар афканд. Ӯ дар он ҷо занҷири комили ҳақиқатро дид. Он Каломе, ки вай онро ғайриилҳомӣ мешуморид, акнун бо зебӣ ва ҷалоли худ пеши назари ӯ кушода шуд. Ӯ дид, ки як қисми Навиштаҳо қисми дигарро мефаҳмонад, ва ҳангоме ки як порча барои фаҳми ӯ баста буд, дар қисми дигари Калом он чиро меёфт, ки онро шарҳ меод. Ӯ Каломи муқаддаси Худро бо шодӣ ва бо амиқтарин эҳтиром ва ҳайбат пазируфт». Навиштаҳои Аввал, 230.

Вақте ки хоҳар Уайт изҳор медорад, ки «Худо ғариштаи Худро» назди Миллер фиристод, ин нишон медиҳад, ки Ҷабраил он ғариштае буд, ки назди Миллер фиристода шуд, зеро «ғариштаи Худ» истилоҳест, ки ба Ҷабраил нисбат дода шудааст.

Суҳанони ғаришта: «Ман Ҷабраил ҳастам, ки дар ҳузури Худо меистам», нишон медиҳанд, ки ӯ дар дарборҳои осмонӣ макоми баланди иззат дорад. Вақте ки ӯ бо паёме назди Дониёл омад, гуфт: «Ва ҳеҷ кас нест, ки дар ин корҳо бо ман устувор биистад, ҷуз Микоил [Масеҳ], амири шумо». Дониёл 10:21. Дар бораи Ҷабраил Начотдиҳанда дар Ваҳӣ суҳан ронда, мегӯяд, ки «Онро ба воситаи ғариштаи Худ ба бандаи Худ Юҳанно фиристода, ба ӯ маълум гардонид». Ваҳӣ 1:1.» Орзуи асрҳо, 99.

Ҷабраил ва ғариштагони дигар фиристода шуданд, то зехни Миллерро ҳидоят намоянд ва «ба фаҳмиши ӯ нубувватҳоро бикшоянд, ки ҳамеша барои қавми Худо торик будаанд». Паёми ӯ на танҳо ба василаи усули омӯзиши ӯ ташаккул ёфта буд, балки ҳамчунин тавассути ваҳии илоҳӣ. Худи ҳамон усуле, ки ӯ барои омӯзиши Китоби Муқаддас ба кор мебард, ба зехни ӯ оварда шуда буд. Ҳангоме ки Худо ҳақиқатро ба зехни мо меоварад, он ваҳии илоҳист, бар хилофи расидан ба ҳақиқат тавассути раванди дуруст тақсим кардани Китоби Муқаддас. Миллер ҳар ду инҳоро ба ҷо овард, вале ваҳии илоҳӣ бояд ҷузъе аз он мебуд, ки чӣ гуна Миллер мавзӯи «қурбонии доимӣ»-ро ба фаҳм омад.

Миллер тағйирёбии чинсиятро дар Дониёл, боби ҳаштум, оятҳои нӯҳ то дувоздах, дарк намекард, зеро ҳамаи он чӣ ӯ дар ихтиёр дошт, танҳо Китоби Муқаддас ва мувофиқатномае

буд, ки аз ҳар гуна маълумот дар бораи забонҳои Китоби Муқаддас ҳолӣ буд. Ў фарқи миёни «sur» ва «gum»-ро, ки ҳар ду ба маънои «дур кардан» тарҷума шудаанд, намедид. Ў ҳамчунин фарқи миёни «miqdash» ва «qodesh»-ро, ки ҳар ду ба маънои «қудсгоҳ» тарҷума шудаанд, намедид.

Ў ҳақиқати калимаи «tamid»-ро, ки дар Китоби Муқаддас як саду чор маротиба омадааст, намедид. Ҳақиқате, ки ӯ наметавонист бубинад (ва ҳамин ҳамон ҳақиқатест, ки ӯ дид), ин буд, ки аз миёни як саду чор маротибае, ки калимаи ибрии «tamid» дар Китоби Муқаддас истифода шудааст, танҳо дар китоби Дониёл калимаи ибрии «tamid» ҳамчун исм ба кор рафтааст. «Tamid» калимаи ибриест, ки маънои «доимӣ»-ро дорад ва дар китоби Дониёл ҳамчун «қурбонии доимӣ» тарҷума шудааст.

Танҳо дар китоби Дониёл ин калима ҳамчун исм ба кор бурда шудааст, ва дар наваду нӯх мавриди дигараш он ҳамчун зарф истифода шудааст. Аз ин рӯ, вақте ки тарҷумонони Китоби Муқаддаси Подшоҳ Чеймс бо он рӯ ба рӯ шуданд, ки Дониёл ин калимаро панҷ бор ҳамчун исм истифода мебарад, дар ҳоле ки ҳамаи дигар нависандагони Китоби Муқаддас онро наваду нӯх бор ҳамчун зарф истифода кардаанд, онҳо зери вазни далелҳо маҷбур шуданд, ки истифодаи ин калимаро аз ҷониби Дониёл ҳамчун исм «ислоҳ» намоянд. Барои «ислоҳ» кардани Дониёл, онҳо калимаи «қурбонӣ»-ро ба Калом илова карданд ва ба ин васила исмро ба зарф табдил доданд. Ва сипас, барои ислоҳ кардани тарҷумонон, Эллен Уайт илҳом ёфт, ки сабт намояд, ки ӯ «дар бораи “Daily” дидам, ки калимаи “sacrifice” бо ҳикмати инсон илова шудааст, ва ба матн тааллуқ надорад; ва Худованд назари дурусти онро ба онҳое дод, ки нидои соати довариро эълон карданд».

Миллер, мувофиқи шаҳодати худ, дар ҷустуҷӯи фаҳмидани «қурбонии доимӣ» буд, ки ӯ дар ниҳоят онро дар 2 Таслӯникиён дарк кард. Аммо ҳамчунин, тибқи шаҳодати худӣ ӯ, ҳангоме ки барои фаҳмидани калимае мекушид, ҳар ҷоеро, ки он калима истифода шуда буд, мавриди баррасӣ қарор медод; ва ин калима дар Китоби Муқаддас боз наваду нӯх маротибаи дигар низ омадааст. Бо вучуди ин, шаҳодати ӯ дар бораи «қурбонии доимӣ» чунин аст, ки вай онро ҷуз дар китоби Дониёл ҳеҷ ҷо наёфт, вақте ки гуфт: «Ман хонданро идома додам, ва ягон мавриди дигаре наёфтам, ки он [қурбонии доимӣ] дар он омада бошад, ҷуз дар Дониёл». Миллер на танҳо ба воситаи усули омӯзиши худ, балки низ тавассути ваҳйи илоҳӣ, ки ба ӯ ба василаи хизмати фариштагон дода шуда буд, ба сӯи ҷавохирот роҳнамоӣ карда шуд.

Аз ҳамин сабаб фаҳмиши ӯ дар бораи «қурбонии доимӣ» дуруст буд, вале маҳдуд. Ў наметавонист дарк намояд, ки аз панҷ мавриде ки «қурбонии доимӣ» дар китоби Дониёл ёд шудааст, яке аз он се мавриде ки «қурбонии доимӣ» «гирифта мешавад», маъное дигар аз ду мавриди дигарро ифода мекунад. Дар як маврид «қурбонии доимӣ» бо калимаи ибронии «gum» истифода шудааст, ва дар ду мавриди дигар он бо калимаи ибронии «sur» истифода шудааст. Ҳар ду калима ба «гирифта шудан» тарҷума мешаванд, аммо «gum» дар Дониёл боби ҳашт, ояти ёздаҳ, маънои «боло бардоштан ва сарафроз гардондан»-ро дорад, ва дар боби ёздаҳ, ояти сию як, ва боби дувоздаҳ, ояти ёздаҳ, калимаи «sur» маънои «дур кардан»-ро дорад.

Он илоҳиётшиносоне, ки аз таоми Бобил меҳӯранду менӯшанд, баҳс мекунанд, ки хоҳ чизе бардошта шавад ва хоҳ чизе боло бардошта гардад, ҳар ду навъе аз дур карданро ифода мекунанд; бинобар ин, ҳар ду калима бояд дорои як маъно фаҳмида шаванд. Онҳо баҳс мекунанд, ки ҳар се мавриде ки «ҳамешагӣ» «гирифта мешавад», ҳамеша маънои дур карданро дорад, ва бо ин кор нишон медиҳанд, ки Дониёл дар интиҳоби калимаҳои худ бепарво будааст. Онҳо инро ошкоро намегӯянд, аммо ба тариқи истинбот таълим медиҳанд, ки Дониёл мебоист дар ҳар се маврид калимаи «sur»-ро ба кор мебурд, зеро, ба гуфтаи илоҳиётшиносон, ӯ гӯё ҳар дафъа ҳангоме ки «ҳамешагӣ» «гирифта мешуд», як маънои яксонро дар назар дошт.

Онҳо бо калимаҳои «miqdash» ва «qodesh» низ ҳамин амалро мекунанд, ки ҳар ду дар оятҳои ёздаҳум то чордаҳуми боби ҳаштум ҳамчун «мақдасгоҳ» тарҷума шудаанд. Дар ҳар як мавриди зикри «мақдасгоҳ» дар он чор оят, онҳо исрор меварзанд, ки ҳамаи онҳо мақдасгоҳи Худоро ифода мекунанд. Боз ҳам аз рӯи истинбот, Дониёл мебоист дар ҳар се маврид танҳо «qodesh»-ро ба кор мебурд ва дар ояти ёздаҳум «miqdash»-ро истифода намекард. Миллер фарқияти миёни он калимаҳоро дарк намекард, аммо илоҳиётшиносони муосир онро дарк мекунанд, ва ҳангоме ки онро дарк мекунанд, исрор меварзанд, ки ҳеҷ фарқияте набояд эътироф карда шавад. Бо вучуди ин, Миллер, ки фарқиятҳои миёни ин калимаҳоро дарк намекард, ба фаҳмише расид, ки муҳолифи фаҳмиши илоҳиётшиносони муосир буд.

Ҳақиқат ин аст, ки Дониёл нависандаи бисёр бодикқат буд; ӯ забони ибриро медонист ва нисбат ба ҳамаи дигар ҳикматмандони Бобил, ки худ дар чомеаи худ низ мардони бисёр зирак буданд, даҳ баробар донотар шумурда мешуд. Агар касе истифодаи дурусти забони ибриро медонист ва медонист, ки он дар ҳамон таърихи мушаххас чӣ гуна бояд ба таври саҳеҳ ифода гардад, он кас Дониёл буд. Агар Дониёл калимаҳои гуногунро ба кор бурда бошад, ин аз он сабаб буд, ки онҳо барои расондани маъноҳои гуногун пешбинӣ шуда буданд, ки ӯ қасдан меҳост онҳоро ифода намояд. Вақте ки истифодаи фарқкунандаи Дониёл аз калимаҳое, ки ҳамчун «мақдис» ё «дур кардан» тарҷума шудаанд, эътироф карда мешавад, онҳо фаҳмиши Миллерро дар бораи «рӯзона» тасдиқ мекунанд, ки Миллер онро маҳз дар ҳамон порчае шинохта буд, ки дар он Павлус муайян мекунад, ки онҳое ки аз ҳақиқат нафратдоранд, таъин шудаанд, ки фиреби сахтро бипазиранд.

Онҳое ки аз ростӣ нафратдоранд ва ба дурӯғе, ки гумроҳии саҳт ба вучуд меоварад, имон меоваранд, ҳамчунин ҳамчун майзадагони Эфроим муаррифӣ шудаанд, ки ба ду гурӯҳ тасвир мегарданд. Як гурӯҳ роҳбарияти донишманд аст, ва гурӯҳи дигар оммаи ноомӯз аст, ки фақат он чиро мешунаванд, ки донишмандон ба онҳо таълим медиҳанд. Онҳо касонеанд, ки зери дурӯғҳо пинҳон мешаванд ва бо марг аҳд мебандад. Онҳо касонеанд, ки қони онҳо дар Ҳабаққуқ ду мағрурона боло бардошта шудааст, ва онҳо бокирагони беақли Матто бисту панҷ мебошанд. Онҳо касонеанд, ки ҳақоқиқ бунёдии ҳоби Миллерро рад мекунанд, ки дар охир даҳ баробар равшантар медиҳанд (ки озмоиши даҳум ва ниҳойро барои Исроили муосир ифода мекунад), чунон ки инро озмоиши даҳум ва ниҳой барои Исроили қадим пешнамоӣ менамояд.

Мо ин омӯзишро дар мақолаи навбатӣ идома хоҳем дод.

Ва Худованд ба Мусо гуфт: «Ин қавм то ба кай Маро ба хашм меоварад? Ва то ба кай ба Ман имон намеоварад, бо вучуди ҳамаи он аломатҳое ки дар миёни онҳо нишон додаам? Онҳоро ба вабо хоҳам зад ва аз мерос маҳрум хоҳам сохт, ва аз ту қавме бузургтар ва тавонотар аз онҳо ба вучуд хоҳам овард». Ва Мусо ба Худованд гуфт: «Пас мисриён инро хоҳанд шунид, зеро ки Ту ин қавмро бо қудрати Худ аз миёни онҳо берун овардӣ; ва онҳо онро ба сокинони ин замин хоҳанд гуфт, зеро шундаанд, ки Ту, эй Худованд, дар миёни ин қавм ҳастӣ; ки Ту, эй Худованд, рӯ ба рӯ дида мешавӣ; ва абри Ту бар онҳо меистад; ва Ту рӯзона дар сутуни абр ва шабона дар сутуни оташ пешопеши онҳо меравӣ. Акнун, агар Ту ҳамаи ин қавмро мисли як одам бикӯшӣ, он гоҳ халқҳое ки овозаи Туро шундаанд, сухан гуфта, хоҳанд гуфт: “Азбаски Худованд натавонист ин қавмро ба замине ки ба онҳо қасам хӯрда буд, дароварад, бинобар ин онҳоро дар биёбон кушт”. Ва алҳол, илтиҷо мекунам, бигзор қудрати Парвардигори ман бузург бошад, чунон ки Ту гуфтай: “Худованд собир аст ва пур аз раҳмати азим, гуноҳ ва таҷовузро мебахшад, вале ҳаргиз гунаҳкорро бегуноҳ намешуморад, ва гуноҳи падаронро бар фарзандон то насли сеюм ва чорум мерасонад”. Пас, илтиҷо мекунам, гуноҳи ин қавмро мувофиқи бузургии раҳмати Худ бубахш, ҳамчунон ки ин қавмро аз Миср то ҳоло бахшидаӣ». Ва Худованд гуфт: «Мувофиқи сухани ту бахшидам; аммо, ба ҳаёти Худ қасам, тамоми замин аз ҷалоли Худованд пур хоҳад шуд. Зеро ҳамаи он мардоне ки ҷалоли Маро ва мӯъҷизаҳои Маро, ки дар Миср ва дар биёбон ба амал овардам, дидаанд ва акнун даҳ бор Маро озмудаанд ва ба овози Ман гӯш надодаанд, яқин аст ки заминеро, ки ба падаронашон қасам хӯрдаам, нахоҳанд дид; ва ҳеч яке аз онҳое ки Маро ба хашм оварданд, онро нахоҳад дид. Аммо бандаи Ман Колеб, азбаски дар ӯ рӯҳи дигаре буд ва қомилан аз Ман пайравӣ кард, ӯро ба замине ки ба он даромада буд, хоҳам овард; ва насли ӯ онро соҳиб хоҳад шуд». Ададҳо 14:11–24.